

Silvia Hroncová
Robert Jindra
Medzinárodná spevácka súťaž
M. Schneidera-Trnavského
Musica aeterna 50
Bratislavské jazzové dni
Jazzové laboratórium

Hudobný život
11/2023/R. 55

2,50€

29 Nov – 3 Dec 2023

Next

Advanced
MUSIC FESTIVAL

Bratislava

nextfestival.sk

Performances / Talks / Workshops

33plugged / William Basinski /

Myriam Bleau: Unsculpt / Beatrice Dillon / Dis Fig /

Graham Dunning & DJ Food / Evicshen

/ Bára Gísladóttir / Luc Gut, Rolf Hellat: OSZILOT

/ Anja Lauvdal + Manja Ristić /

Lénok / Lost Girls / Low Jack /

Michal Matejka & Štefan Szabó / Michal Mitro /

Marcin Pietruszewski: New Pulsar Synthesis 2

/ Maya Shenfeld and Pedro Maia AV /

Áine O'Dwyer

/ Miroslav Tóth & Dystopic Requiem Quartet: Nemiesta /

David Toop & Avsluta ...and more

Hlavný organizátor

Spoluorganizátori:

Hlavný partner:

Mediálni partner

Partneri

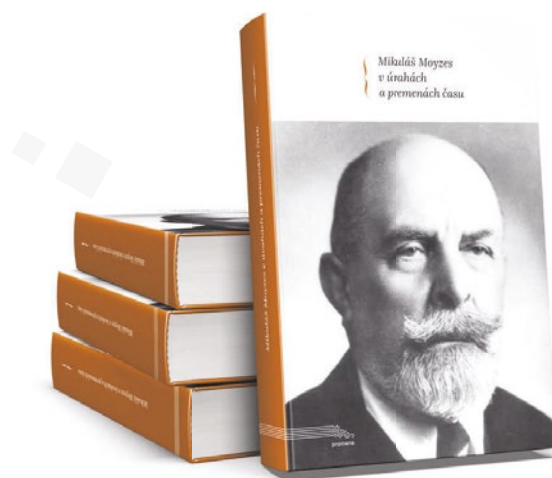
Co-funded by the
Creative Europe Programme
of the European Union

hudobné centrum
MUSIC CENTRE SLOVAKIA

MIKULÁŠ MOYZES V ÚVAHÁCH A PREMENÁCH ČASU

Snahou editora Vladimíra Godára bolo sústrediť do jednej publikácie premeny reflexie späté s osobnosťou a tvorbou Mikuláša Moyzesa (1872 – 1944) v čo najväčšej šírke, pri príležitosti 150. výročia narodenia Mikuláša Moyzesa. Nezamýšľaným dôsledkom tejto snahy sa stali objektom publikácie aj samotné dejiny slovenskej hudobnej hermeneutiky, a to nielen vo vzťahu k Moyzesovmu dielu. Východisková pozícia Moyzesa – uhorského organistu, cirkevného hudobníka a skladateľa – sa postupne menila na pozíciu Moyzesa – slovenského pedagóga a skladateľa. Celok dopĺňajú dôležité informačné zoznamy.

Bratislava 2022

ISBN 978-80-89427-85-7

Nájdete vo vybraných
kníhkupectvách
alebo na www.hc.sk

Obsah

- Koncerty**
- 2 Štátna filharmónia Košice – BHS – Slovenská filharmónia – Slovenský rozhlas – (Ne)známa hudba – Podzimní festival duchovní hudby Olomouc – Konzerthaus Viedeň

- Festivaly**
- 12 Dvořákova Praha

- Súťaže**
- 13 Medzinárodná spevácka súťaž M. Schneidera-Trnavského
- 14 Orava Organ Prix

- Hudobné divadlo**
- 16 Theater an der Wien: Theodora
- 18 Semperoper Drážďany: Turandot
- 20 Otázka: Kam za operou? – Kde zmizla Ďážďovka?

- Rozhovor**
- 22 Výzvy pre kultúru i krajinu (Silvia Hroncová)
- 27 Jsem dirigující dramaturg (Robert Jindra)

- Stará hudba**
- 30 Musica aeterna päťdesiatročná

- Jazz**
- 32 Bratislavské jazzové dni 2023
- 34 Jazzové laboratórium: Peter Solárík (I Hear A Rhapsody)

- 36 Recenzie CD

Poviedka
Po mŕtvom len dobré
(Vanda Rozenbergová)

Editoriál

ANDREA SEREČINOVÁ

„Verejný záujem a dobre spravovaná spoločnosť sú prepojené nádoby. A ich hlavnými znakmi by mali byť verejné dobro, dostupnosť, participácia, rešpekt, odbornosť, inklúzia, solidarita, tolerancia, kreativita, rozmanitosť, profesionalita, sloboda, demokracia. Takéto spoločenské ciele sa naplňujú práve vo sfére kultúry a umenia. Duchovné hodnoty posilňujú krajinu, je odolnejšia a silnejšia,“ hovorí dnes už bývalá ministerka kultúry Silvia Hroncová v rozhovore pre Hudobný život. Počas krátkeho, 5-mesačného pôsobenia dočasnej vlády sa na ministerstve kultúry podarilo zrealizovať viaceré dôležité kroky. Pre hudobnú oblasť sú veľmi zaujímavé zmeny v nastavení rozpočtovania zriaďovaných inštitúcií či spracovanie ideového zámeru zákona o sponzoringu. V oblasti nezriaďovanej hudobnej kultúry bude dôležité dotiahnutie koncepcie Štatútu umelca, pretože veľká časť hudobníckych profesií a s nimi spolupracujúce povolania fungujú mimo mestnaneckého rámca.

S bývalou ministerkou sme hovorili aj o nedostatočnej spolupráci medzi zriaďovanými (štátnymi) hudobnými inštitúciami. Čo však takmer absentuje, je pochopenie zmysluplného vzťahu medzi zriaďovanou a nezriaďovanou kultúrou. Chýba pocit spolupatričnosti v jednom priestore kultúrnej služby. Premenené na drobné sa to môže prejavovať napríklad ústretovými cenami za prenájom reprezentatívnych hudobných sál „nezávislým“ operátorom, organizátorom hudobných podujatí, vďaka jasnému odlišeniu komerčného a verejného záujmu.

Naplneniu verejného záujmu nepraje ani rozpor medzi deklarovanou požiadavkou širokej dostupnosti kultúry a umenia v strategických víziách expertných tímov a tlakom ministerstva na zvýšenie príjmov zo vstupného v menšinovej kultúre, ktorá bojuje o publikum.

Výzvou do budúcnosti je aj prepojenie kultúry a vzdelania nielen pre skvalitňovanie umeleckých výchov či budovanie publika, ale aj pre zreálnenie pohľadu na odborné hudobné školstvo v jeho aktuálnej kvalite a kvantite.

Výziev je dnes veľa, tie pre oblasť kultúry a umenia zhrnul tím Silvie Hroncovej v závere jej mandátu v dokumente pre verejnosť i nové vedenie ministerstva. Okrem iného sa v ňom píše: „Umenie, kultúra a kreatívny priemysel sú teritórium, kde vládne sloboda slova, rozmanitosť a tolerancia. Je to teritórium bez hraníc – doslova aj obrazne. Je slobodné a internacionálne. Napája sa z našich tradícií, ako aj zo zdrojov modernej kreativity a medzinárodnej spolupráce.“ (Výzvy pre rezort kultúry – odporúčania ako ďalej)

Mesačník **Hudobný život**/
november 2023 vychádza
v **Hudobnom centre** Michalská
10, 815 36 Bratislava
IČO 00 164 836

Zapísané v zozname periodickej
tlače MK SR pod ev. číslom EV
3605/09

Redakcia: Šéfredaktorka: Andrea Serečinová (kontakt: andrea.serecinova@hc.sk, +421 2 20470420, 0905 643926), redaktori: Robert Kolář (robert.kolar@hc.sk), Jana Dekánková (jana.dekankova@hc.sk), Juraj Kalász (juraj.kalasz@hc.sk), externá redakčná spolupráca: Robert Bayer (robert.bayer@hc.sk), Jazykové korektúry: Zuzana Studená, Marcel Olšiak, odborná spolupráca: Eva Planková, korektúry českých textov: Lucie Lukášová, grafická úprava: Róbert Szegény

Distribúcia a marketing: Patrik Sabo (tel: +421 2 20470460, fax: +421 2 20470421, distribucia@hc.sk) • **Adresa redakcie:** Michalská 10, 815 36 Bratislava 1, www.hc.sk/hudobny-zivot/ • **Grafický návrh:** Pergamen Trnava • **Tlač:** ULTRA PRINT, s. r. o., Bratislava • **Rozširuje:** Slovenská pošta, a. s., Mediaprint-Kapa a súkromní distributéri • **Objednávky na predplatné prijíma každá pošta a doručovateľ Slovenskej pošty, alebo e-mail:** predplatne@slposta.sk • Objednávky do zahraničia vybavuje Slovenská pošta, a. s., Stredisko predplatného tlače, Uzbecká 4, P.O.BOX 164, 820 14 Bratislava 214, e-mail: zahranicna.tlac@slposta.sk • Objednávky na predplatné prijíma aj redakcia časopisu. Používanie novinových zásielok povolené RPPBA Pošta 12, dňa 23. 9. 1993, č. 102/03 • Indexové číslo 49215. ISSN 13 35-41 40 (tlačené vydanie), ISSN 2729-7586 (online, pdf verzia) • **Obálka:** Bratislavské jazzové dni 2023: Lakecia Benjamin, foto: Marian Jaslovský • Názory a postoje vyjadrené v uverejnených textoch nie sú stanoviskom redakcie. Redakcia si vyhradzuje právo redakčne upravovať a krátiť objednané i neobjednané rukopisy. Texty akceptujeme len v elektronickej podobe. • Vyhľadávať v dátach uverejnených v tomto čísle môžete na adrese www.siac.sk

Koncerty

28. 9. 2023

Košice, Dom umenia

Collegium Technicum,

Štátna filharmónia Košice,

Michaela Várady, Marek Gurbaľ

Tatiana Kanišáková, Jakub Kleckner

Koncert k 40. výročiu zboru

Splnené očakávania, plnohodnotný umelecký zážitok a aj čosi navyše – priateľstvo, vzájomná úcta, pokora, ale tiež vášeň pre zvuk a objavovanie harmónie ľudského hlasu. Takou bola dôstojná oslava 40. výročia zboru Collegium Technicum v podobe tradičného celovečerného koncertu v priestoroch prvej košickej hudobnej scény a v spolupráci s orchestrom Štátnej filharmónie Košice.

Dramaturgia večera obsiahla 40-ročnú púť zboru a poukázala na dôležité milníky jeho existencie – spoluprácu s významnými slovenskými aj zahraničnými skladateľmi, realizáciu mnohých premiér a propagovanie našej kultúry doma i vo svete. Slávnostný večer sa niesol v znamení tvorby slovenských autorov s výnimkou diela Zdeňka Lukáša.

Prvú a cappella polovicu koncertu otvorili dve časti monumentálnej *Missa pro iuventute* Ivana Hrušovského (1994), venovanej zboru a jeho vtedajšej dirigentke, umelecky aj ľudsky neoceniteľnej Eve Zacharovej. *Gloria* a *Agnus Dei* zazneli v krásne vyrovnanom zvuku. Bolo až prekvapivé, ako aktuálne dnes toto bezmála tridsaťročné dielo pôsobí. Konceptia dirigentky Tatiany Kanišákovskej, postavená na kreovaní takmer dokonalého frázovania vychádzajúceho z „nekonečného dychu“ vytvárajúceho podmanivé zvukové masy, pôsobila veľmi prirodzene.

Dve skladby Z. Lukáša – *Magna est veritatis* a 20. výročiu zboru venovaná *Angelum pacis Michael* –, tvorili vďaka typickému usporiadaniu vokálnej sadzby pekný dramaturgický kontrast. Tonálna prítlačivosť, občasná hravosť vo výraze striedajúca sa s tajomným pianom či plné

akordické štruktúry odhalili širokú škálu výrazových možností zboru.

Posluchácky sugestívna skladba Juraja Hatríka *V domú otca mojevo* (2007) na ruský biblický text komponovaná v duchu pravoslávnej cirkevnej hudby ukázala farebnosť a hlasové kvality mužskej a ženskej zložky zboru a nechala vyniknúť mätko klenuté dlhé frázy v rôznych dynamických odtieňoch.

Vrcholom večera bola nesporne premiéra diela jednej z najvýraznejších súčasných slovenských skladateliek Ľubice Čekovskej *Triptych*, písaného na objednávku zboru pre túto príležitosť. Poetické vyjadrenie pôsobivých veršov Milana Rúfusa sprostredkované cez Čekovskej citlivú hudobnú optiku a originálne estetické vnímanie sa odzrkadľovalo v bohatosti, magicku sa vyvíjajúcej harmónii a polyfónnom pohybe hlasov. Tri kontrastné časti – kontemplatívna *Modlitba za Slovensko*, rýchla rytmická *A napokon láska* a záverečný *Závet* –, vytvorili veľkolepý dramatický oblúk. (Hodnotnejší hudobný darček si zbor nemohol priať.) Naštudovanie rešpektovalo odkaz diela, zbor znel v lyrických momentoch mätko, plne a kompaktné, kým v rytmických úsekoch bol pregnantný.

Po prestávke zaznela vokálno-inštrumentálna skladba Norberta Bodnára *Contagio Amoris – Dotyky lásky* (2003) pre sólový soprán, bas, miešaný zbor a orchester na texty starovekého rímskeho básnika Catulla. Svieže polyštýlové dielo v pestrej inštrumentácii pretkanej žiarivými zvukovými efektmi bolo pomyselným ohňostrojom na oslave. Organický hudobný materiál vyvierajúci z viacerých „neoštýlov“, so zborom ako epickou zložkou, ktorá v aleatorických úsekoch pripomínala dav ľudí, bol veľmi nápaditý, divoký a nespútaný, a aj napriek častým kontrastom logicky usporiadaný. Sólových partov sa s prehľadom zhostili domáci interpreti Michaela Várady (soprán) a Marek Gurbaľ (bas), ktorého vstupy však boli miestami dynamicky poddimenzované, viac tušené ako počuté.

Sugestívna skladba nechala vyniknúť mätko klenuté dlhé frázy v rôznych dynamických odtieňoch.

Spôľahlivé naštudovanie zboru a profesionálny výkon orchestra pod energickou taktovkou Jakuba Klecknera podčiarkli slávnostnú atmosféru večera, ktorý bol nielen oslavou života jedného zboru, ale tiež oslavou súčasnej zborovej hudby, štýlovo rôznorodej a napriek svojej náročnosti interpretačne aj posluchácky atraktívnej. Všetko najlepšie, Collegium Technicum, do ďalšej štyridsiatky!

KATARÍNA KOREŇOVÁ

3. 10. 2023

Bratislava, Reduta

Piotr Beczała, Sarah Tysman

BHS, Večer piesní a operných árií

Poľský tenorista Piotr Beczała je výnimočný jav. Nielen pre žiarivý mužný hlas, ktorý v päťdesiatich šiestich rokoch ani náznakom nestráca na sviežosti, ale aj pre životný a profesionálny príbeh. Kariéru začal trpezlivo a poctivo budovať v Linzi, debuty na veľkých scénach prišli až na prahu umelcovej štyridsiatky. Sprewádza ho povest skromného, pracovitého, dochvilného človeka a vzácné je aj jeho súkromie: s manželkou Katarzynou, ktorá sa pre neho vzdala slubne sa rozbiehajúcej dráhy opernej speváčky, tvoria už viac než tridsať rokov nerozlučný pár. Práve milovanej žene, ktorá ho, ako obvykle, sledovala v hľadisku, venoval tri búrlivo vytlieskané prídavky.

V Bratislave neúčinkoval Beczała po prvýkrát, pred takmer desiatimi rokmi vystúpil na koncerte cyklu Svetové operné hviezdy agentúry KAPOS. Vtedy sa predstavil s programom z talianskych, českých a francúzskych operných árií a čísiel z klasickej viedenskej operety. Koncert v rámci Bratislavských hudobných slávností (3. 10.), ktorého realizáciu prebral festival od agentúry KAPOS, mal odlišnú dramaturgiu: jej ťažiskom sa stala piesňová a operná literatúra slovanských autorov.

Prvú časť večera patriacu poľskej a českej tvorbe otvoril výber z piesní